

پنجشنبه — ۸ کانون ثانی ۱۳۲۴

محرط

MOUHIT

Illustration Hebdomadaire

مؤسسی: فائز صبری، عبیدہ اسد

مدیر و سر تحریر:

فائز صبری

ادارہ خانہ سی:

یکی پوسٹ خانہ آرقہ سندھ اسک ضابطہ سواقانندہ
۲ نومردی دائرہ مخصوصہ در:

شرائط اشترا:

درسمادندہ سنہ لکی ۱۰۸، آلی آلی
۴۵ غروشد

آبونه بدلی روجه پیشین استینا اولنور

نسخہ سی: ۲ غروش

معاونین تحریر سی:

ملکتنزک فوجودرلایہ الفقار ایضدی مشاہیر
محرریندن مریدر

شرائط اشترا:

ولایتادہ سنہ لکی ۱۲۰، آلی آلی ۶۰
غروشد در ممالک اجنبیہ ایچون سنہ لک ۲۶،
آلی آلی ۱۴ فرائق در.

Directeur et rédacteur en chef:
FAIK SABRI BEY

Bureaux: Rue Eski Zaptié, près
la nouvelle poste No. 2
CONSTANTINOPLE

Prix: 2 Piastres

جلد: ۱

نومرو: ۱۱

مسینادہ آفت — حرکت ارضدن صوکرہ (قاوور) سواقانک منظرہ سی

La rue Cavour, à Messine après le tremblement de terre

فكر ما بوس غنایمی بن
صاف ده كز زده بلکه بر محزون
حسن شفت پلور، محاسن
حصه دار شفا اولور دیه دون

افشام اوستو ده كز كنارنده
غبی گرمش و چوق دوتومتدم.
بو سای مكدرك آلتنه
آبی بر خنده مرتسم كوردم.

ماشقندن موقتاً محروم
خسته ركنج قارنددی صانكه ده كز،
شهرسز بختیار فقط محوم
بسیور بر امید شفت — ریز.

كوش آرتق چكیدی اشیادن،
صور آرتق منكه اولمشدی.
كوكله نشن سای رؤیادن
بر خیال بعید وموهموی

بكلین كوزلم یورولمشدی.
صوكره بردن سایه باقمه بن:
ست رآسمده بر خیال سن
بكا سندق نشیدلر اوقودی.

جفال اوغلی: ۷ — مارت — ۱۳۲۴

تحسین ناهید

مصاحبه ادبیه:

تماشا محررلیکی

اساس مسئله به واقف والمفسرین یالکز
ظواهر پیش نظر تدقیقه طوولور، و هر کون
خصوصی بختله زده خاتمه، عمومیلرنده ارککله
مخصوص اولمق اوزره مختلف العنوان هیئرلر
طرفندن متبادی وضع موقع تماشا ایدیلن
اوپونلر، و غزله زده انتشارلی اخیراً اعلان
ایدیلن تیاترو کتابلری نظر اعتباره التیرسه،
بزده آرتق بر تماشا حیاتی باشلا دیفته حکم
ایتمک لازم کلیر.

فقط بوتون بو فعالیت و شبانه رغماً، ملل
موجوده آره سنده، یالکز بزه خاس اولان
و شمعی به قدر دوام ایتمش بولان بو آجی محرومیتدن
الآن لازم کلدیکی کی قورتوله مدیغمیزی، استرداد
حریتزدنبری بو کون تمام بش ای کجیدیکی
حاله، دوغری بی سوله ملک لازم کلیرسه،

هنوز بر نمایش حقیق صنعت حضورنده مسعود
اولامادیغمیزی، هنوز ایلاک اثر ادبی تماشاگری
کوره مسئله متأسف بولوندیغمیزی اعتراف
ایتمکده دوغرو اولور...

چونکه یالکز هر ملت لایق اولدینی
حکومه دکل، لایق اولدینی تماشا به نائلدر؛
حالبوکه، حق الانصاف دوشونیلیرسه، بو کون
خلقمزك لایق اولدینی تماشا دن صرف نظر،
بر تماشا به لایق اولدینی قطعاً محقق اولیان
مواددن دکلیر؟...

دوشونیلکی که بو زوالی و معذور خلق
سنه لجه تیاترو نامنه، بر حخته رذائله
اویانمنه جواز ویریلن کپازه لکلرله، درمه
چاقه بر درام قومپانیه سنک اورویانک خاییده
اثرلرندن ترجمه دیه سانسورک جلالدکلرندن
آزاده قاله بیهلجك قویوق کسکک اولمق اوزره
راست کله اویاندینی اویونلرله قناعته مجبور
اولمش، صنعت حقیقیدن کلیاً و صرفاً محروم
کیردیکی عمرنده، تماشا نك نه اولدیغندن،
ملل متمدنه زنده، بو جنس ادبه نه بویوک
اهمیت ویریلوب، نه بویوک همتلره لایق کور-
لدیکندن کلیاً غافل قالمش حقیقه زوالی
و حقیقه معذور بر ملتدر... و هر درلو
استعداد عرفانیزی ظلام کثیفه قهر و تضییقه
محو ایتمکدن باشقه بر شیئه اهمیت ویرمیردک
سنه لجه ظلم و اعتساف ایله حکمران اولمش
اولان دور مششوم استبدادك زاده تربیت
و معارفی اولان بویله بر خلقده، هر درلو
ترقیاته اولدینی کی، بو خصوصده بویوک
بر استعداد تعالی کوسترمسی مأمول اولان بو
هر ترقیه قابل و میال خلقده، بو کچن دور
ظلم و جهلک سببیه بر تیاترو احتیاجی قالمش
بولوندینی قبول ایدلسه بیه بو احتیاجك نه کی
اثرلره دائر اوله جغنی تعیین ایده بیلیمک يك
مشکل بر ایش اولدینی اعتراف ایتملیر.

باشقه مملکتلرده بر تعامل ادبی وارد؛
بر کره ملنلرک دائمی و هیچ بر مانعیه راست
گلمش اولان منتظم بر حیات ادبیه سی دلائله،
بر زمان نه کی اثرلرک مقبول، نه کیارک مدخول
اولدینی معلوم و معیندر؛ صوکره روش ادبیاتک
جریانی تأثیریلده بونی تعیین ایتمک غایت
قولاید؛ و مؤلفلر بو تأثیراته تابع اولورلر.

یاخود یالکز کندیلرنجه حسن ایدیلن بر احتیاج ایله
آتی بی تهیه و احضاره سعی و غیرت ایدرلر؛
فقط محررلرک حسن ایتمش اولدقاری بو احتیاج،
روش زماندن طولانی، قارلرده ده پیدا اولمق
استعدادنده؛ چونکه، هپسی برلکده، بر
عصرده بر مملکتده، سنه لزدنبری هر درلو
تظواهراتی تعقیب ایتمکلی، تأثیر تعاملی تحتده
بولوشدقاری بر ادبیاتک و بر زمانک نفوذی
آلتنده باشارلر...

حالبوکه مملکتمزده بویله برشی، بویله بر
تامل، بویله بروش ادبی یوقدر؛ و اولاجسه
بیه، بو کوندن صوکره باشلا به جقدر؛ بونک
ایچون، بو کون، تماشا به دائر بزده اثر یازده جق
محرر غایت مشکل بر موقعده بولونیور دیمکدر؛
مجهولیت ایچنده صرف غیرت ایده جک،
و شهرسز نائل موفقیت اولمسی يك مستحیل
اوله جقدر... چونکه، بونک، محررلر مزله
قارلر مز اره سنده کی فرق عظیم روحدرک،
سنه لجه ادبیات جدیدیه مهاجمیه سبب
اولمشدی؛ و فکریمجه، بونک، یته بوفرقدرک،
بزده بر تماشا ادبیاتنک تأسس و موفقیتیه
اوزون مدت مانع اوله جقدر...

بونک، واقعا ادبیات جدیدیه تمامیه و کمال
موفقیتیه تأسس ایتمش عد اولونه بیلیرسه ده،
تأسس ایتمش اولان شئك بر تماشا اولمیوب،
یالکز بر جنس ادب و با خصوص، تجدد
لسان اولدینی سولیک لازمدر ظن ایدرم.
بونک، ادبای جدیدنك، سنه لجه سورن
مساعی و اجتهادانی سایه سنده، اورویاده صوکره
واصل اولدینی درجه مکملیه قدر رومان
بزده ده معین و مؤسسد، دنیه بیلیر؛ فقط
تماشا، روماندن اوقدر باشقه برشیدرک، بو
باشقه لی کوسترمک ایچون، فرانسه ده سنه لجه
اول، اوزون مدت و کمال موفقیتیه حکمران
اولمش بولسان ناتورالیزمك حخته تماشا شده
موفق اولمدیغنی، سولیک ایسترم. دیمک،
تماشا باشقه، رومان باشقه بر حیات خصوصیه
مالک اولوب، ایکیمی ده کندینه خاص ادوار
تکامل تعقیب ایتمکده درلر؛ و ایشته بونک
ایچوندرک، محررلری بونک اورویاده، تماشا نك
واصل اوله بیلدیکی صوکره دور تکمله قدر
واصل اوله جق درجه ده ادوار تماشا بی تعقیب

اوت، محررله خلق اره‌سنده بژده بوکون بوراده‌کی قدر غیر قابل قیاس بفرق عظیم بولان برده تأسس و تکمل ایچون تقدیر عامه‌یهمقتر اولان تماشانک‌چوق زمان برحیات حقیقه‌ی مدن محروم قاله‌جفی ادما اتمک یاکلش اولماز ظن ایدرم و بو ظن ایله ترقی و تمدنیز نامه دلخون اولدیغی اعتراف ایدرم.

بو یوک آله، ۱۴ کانون اول ۱۳۲۴

محمد رؤف

مسینا حرکت ارشدنه — جهه‌سی تمایله ییتلش بر بنا
Messine après Catastrophe

تاریخ و فلسفه تاریخ حقیقه

— دارالفنون طلیه عترمه‌سته —

— مایعد —

بزه اداره امورده رهنای ایدیه‌یله‌جک بره‌مکر حکمت، تبدلات احواله رهنماً دائماً ثابت بر حقیقت استخراج ایدیه‌یایرسه‌ک او وقتده فلسفه تاریخه کیشمش اولور. سوسیولوجیا علته‌کنجه: بر جسم عضوی کی تاق ایتدیکی جمیت بشریه‌لک‌احوال فیزیولوجیاسی تبع ایدره و قانونلری استخراج ایلر. مادام‌که تاریخ آنجاکی بو شرطلره برعل جیتی حائر اوله‌یایره، او حالده موضوع بحث ایدندیکی حادثات آراسته‌نده علاقه سببیت آراسته تدقیقانه کیشیه‌جکدر.

ذاتاً هر نه درلو اولورسه اولسون، هر شبهه علیه قاعده مشترکه بودر. حادثات، بربری ولی ایدره‌ک بلا فاصله دوام ایلدیکی ایچون حالاً جریان

اویونلر یازمق لازم کلیر؛ فقط بو او قدر قولای بر موفقیتدرکه، روح جدی صنعته مالک اولانلر یو عادی موفقیته تنزل اتمزلر؛ و بویه اویونلرک قولایلی بو کون مختلف الا سامی و کثیر العدد مؤلفلر و محررلر طرفندن نشر ویا عرض ایدیلن فاجعمر و مضحک‌لرک توالیسته نظراً هنوز جدی بر ادبی تماشانک میدان تجزیه‌یه قونولاماش اولسیله ثابتدر؛ هراله قلم آلان، براق سطر قارالامسی بجرن ذات «برده آجلده‌قده، برنجی مجلس برده‌ایتر» کی سوزلرک علاوه‌سیله تیاترو یازمش اولقی زعمنه دوشدکاری بوزمانده، حقیقی صنعتکارلر تردد و مشکلات ایچنده چرنقه‌درلر...

ایتمش ایکن، الک مترقیری فقیر دلیقانی ودمیر-خانه مدیری کی براق حسی اویونلری تقدیر ایدیه‌جک بر قدرت روحیه‌ده بولان خلق اره‌سنده، اشلاف و مقارنت اولقی محال مرتبه-سنده مشکل بر ایشدر...

معلومدرکه، اثر بر میل روحی منسون وقانع ایتک ایچون یازیلر؛ وهیچ بر حقیقی صنعتکار یوقدرکه، غزله‌ره سپارشله مقاله یازان محررلر کی، قارئلرک ایستیه‌جکی بیلسه بیله، یالکر اولره بکندرمک ایچون، کندی ذوق ادبته و میل روحته مخالف بر اثر یازمغه راضی اولسون، بودرکه یه سقوط ایتسون.

بونک ایچوندکرکه، بو کون، اوروپاده مظهر موفقیت اولان سوک آثار تماشانیه عیارنده بر اثر یازمغه‌جک اقتداری اولان بر محررک آرتق خاییده عد ایدیلن زمینلرده‌اصلورده اویونلر یازمسی نه قدر محال ایسه، بویه بر محررک بکنه‌رک یازمغه جتی بر اویونکده تماشا حقیقه فکر صحیحه و تجربه مالک اولیان بو خلق طرفندن تقدیری او قدر بعید الاحتمالدر... حالبوکه بر اثر ادبی مظهر تقدیر و قبول اولماسه بیله، بر اویونک سقوطک موجب اولمجه هزیمته اصلاً بکزه‌من؛ بر کره بر اویونک نائل موفقیت اولمایشی یالکر محرر ایچون دکل، اویونی اریسمانی قبول ایتش اولان تیاترو قومبانیه‌سی ایچونده بو یوک برزایندر؛ چونکه بر چوق مصارف اختیار ایدیه‌رک وایلرجه چالشه‌رق میدانه کتیرلش اولان بر اویون بر ایکی کره، اوده یاری طولش بر خلق ایله اوینانیسه موجب اولمجه زیاندن دولانی تکرار بر ده‌ا اوینانته جسارت ایدیه‌من؛ و اوج مؤلف بویه بربری پشی صره منفعت یرینه ضرری موجب اوله‌رق بر قومبانیه بار اولورسه، قومبانیه‌ک اغلاسی محققدر.

بونک ایچون، شرائط حاضرده دائره‌سند، و حال حاضرده، موجود اولان عدم انتظامک دوام ایدیه‌جکی، وجدی ولایق تقدیر یکی، اترک موفقیتله عرض وارانله اولونه‌ییمه‌جفی ظن ایدرم.

اوت، بو کون، معلوم اولان بر احتیاجه کوره، وطنپورانه، وایینه بش اون «یاشاسون حریت، محو اولسون استبداد!» طولدیرلش

آه چونکه، بو محررچکلر بر اثر تماشانک فصل ایخه و بر معنا بر مجموعه صنعت اولدیفته شبه اتمه‌بورلر؛ هر اثر، نه اوزون اوزون تبدیلر و تجربه‌لرله، تصورلر و قرارلرله، و رجوعلرله، و تبدیللرله یازمسی لازم کلن، بر ختمه‌ک بر تک سوزی ایچون بیله فصل بو یوک بر استعدادک دلالتیه و بو یوک بر وقوفک محصولی اولقی اوزره، نه اوزون اوزون ترددلردن و تکرارلردن سوکره قرار ویرمک لازم کلن مشکل و عادتاً محال بر صنعت رقیقه اولدیغی بیلمیورلر؛ و چو جوقه براملا کارلقله، قاره‌لامه بازار کی، بر سوری لاف ایله تسویه سخائف ایدره‌ک همان دستکاه طبعه و یاخود موقع تماشایه عرضه شتاب ایدیورلر...